

Та спалахнула у лугах калина –
Таким багрянцем осінь окриля,
Так чародіє, манить іздала
Самотника, хмарину й журавля,
Що кожен подумки до неї лине...

Ти знала, що зростити, Україно,
Щоб сиротою не була Земля!

БОЖЕ, ДУШІ ПРЕЧИСТІ!

Синам і внучатам

Ще далеко-далеко
Заметіль сивини.
Ще так юно і легко
Пролітають вони.

Ще зухвалі їх ритми
Грають, душі рвучи.
Ще їх губи молитви
Не шептали вночі.

Ще підступні і підлі
Їх не ранили в щем.
Чорна зрада навідліг
Їх не біла іще.

Ще такі урочисті
Запливають у вальс.
...Боже, душі пречисті,
Як боюсь я за вас!

СИНОВІ

Очі, в яких від роду не визріла сльоза,
Ніколи не були зрячими.
Губи без поцілунку
Ніколи не були теплими.
Руки, які не вміють обіймати,
Ніколи не були сильними.
Пам'ятай це,
Сину!

ПІВНІЧ

Я гукнув тобі вдаль:
– Ти куди? –
Владно, коротко, строго:
– Я туди, де немає слідів
І не буде дороги.

Я сказав:
– Зупинись, там нема
Ні гіркот, ні печалі.
Там камінна і вічна зима...
– Я ще далі.

– Але ж далі лиш морок густий
Закотився в проваллі. –
Простогнала:
– Не муч, відпусти.
Я ще далі...

Олександр КОВТУН – сучасний поет із міста Запоріжжя, життя якого тісно пов'язане також із Полтавою, Харковом та Києвом. У літературі позиціонує себе як представник новітнього поетичного авангарду.

Автор збірок віршів «Щербата Лірика», «Трошки», багатьох публікацій у періодичних поетичних виданнях «Лава».

Учасник міжнародних фестивалів «АВАЛГАРД» авангардної поезії (Харків, 2015, 2016), лауреат Гран-прі Міжнародного поетичного фестивалю «Харьковград» (Харків, 2016).

ВІДЧУТТЯ ДІЙСНОСТІ

Доньці Дар'ї присвячую

Болото відстріляних гільз засмоктує тіні
Тих, хто вчора ще люди,
Сьогодні – цілі.
Вчора – віра поряд,
Сьогодні – тривога з ночі.
Вчора – відкритий погляд,

Сьогодні – брехливі очі!
Веселка спектром своїм забруднює небо.
Вчора любов – свята,
Сьогодні – ганебна!
Ще вчора була роса,
Сьогодні – сльози і смуток,
Підступно смерть надала
Відпустки за свій рахунок...
Дивимось у майбутнє –

Бачимо лиш минуле,
Як ненависть в дужих руках
Черствіє хлібом насущним.
Як стратосфера ізблизка
Засмоктує душі по серце,
Заляпані кров'ю бійця,
Котрий патріотом зветься!
Ще вчора ми тисли руки,
Ти називав мене «братом»,
Ще вчора – люди як люди,
Сьогодні – скажений натовп!
Ми воду пили свячену,
Сьогодні – дія зворотна,
Ще вчора ми в слові на сцені,
Сьогодні – у підворотні...
Ще вчора – «чисте мистецтво»,
Сьогодні – «гламурна бидлота»...
Творчо неголене лібідо
З похмілля лизькає воду!
Ще вчора: перше – то Слово,
І слово було по честі,
Сьогодні моїй історії
Прикладом б'ють по щелепі!..
Ще вчора – «ввесь світ в кишені»,
Совість лунала подзвоном...
Сьогодні на вигляд – мішені,
Совість – прострелена пострілом!
Ще вчора до слова «війна»
Рими були не в моді,
Ще вчора – «дружина Твоя»,
Сьогодні – «вдова Героя»!
Ще вчора – сповнені сил
На дотику неба і жита,
Сьогодні – нестерпний біль
Від рани, що зветься Вітчизна!

Липень, 2015

ВІДЧУТТЯ НЕДОВІРИ

Мозок часу зневір'я в'яже вузлами,
Нашадкам на згадку – дуже цинічно.
Небо згустками крові вихаркує ранок,
Пророче і дуже анатомічно.
Сонце заходить за повний місяць,
Астрономічно, астрономічно...
І не те, щоби день, і не те, щоби ніч,
Все половинчато, все половинчато...
Ціла держава вивчає поволи
Геометрію площі майдану,
Час приходу «месій» і «пророків»
Під чисельними номерами.
На вигляд – розумні люди,
А з часом, як не крути –
Зверху – овечі шкури,
Позаду – вовчі хвости...
Їхня математика – фактична й конкретна,

Де смуток за модулем має чисельне походження,
Що цінність людська дорівнює даті смерті
За мінусом дати народження...
Спротив хрустить хребтом об коліно,
На рівновіддаленні можливостей і мети,
Де спільна історія вбита по голову в юрську глину
Копитами Золотої Орди.
Де стільки віків ця земля горіла,
Де чесність ментами скурвлена,
Де свиснула на сполох недовіра,
Немов пацан, що вперше був «на шухері»...
Не стріляйте в небо героями:
Сотнями, сотнями, сотнями...
Бо віддача від пострілів ударить боляче:
Громами, громами, громами...
Небо не просить давати означення
За себе чисельній кількості,
Ту, що в обійми забили, ступаючи
По крові до власної цілі...
Кут зору, як і кут обстрілу, не залежить
від кількості градусів,

Лиш від променів, що створюють кут.
Промінь зору Конфуція і промінь зору Бердяєва
Сходяться в точці, що називається – глузд.
Смокінг вдягай лише без шевронів.
Вирішуй механіки кванту рівняння.
Там вказаний шлях до світу Нобеля
Безпечними засобами пересування.
Оскома на старе жорстке кіно,
Де воля окроплена кров'ю багнетів,
Де скіфи одвічно рубають в Європу вікно, –
Мов в банківську касу, мов в касу білетну.

25.05.2016

ВІДЧУТТЯ РОК-Н-РОЛУ

Моя голова – барабан від кольта,
Нерви мої – спусковий гачок.
Тисну душею – вилітає убойне
Слово, мов куля, калібром у шок!
Очі мої – гострі, мов шило –
Наскрізь шампурять гидотні думки.
Скільки разів об тебе тушило
Минуле зопрілі свої цигарки?!
«Бидло ряжене» на твоєму порозі –
Ранковий недопалок вчорашнього дня.
Сутність твоя, мов урна на розі, –
Хаос скупченого за ніч сміття!
Ти зрадила всіх у чужому полоні!
Скінчилась для тебе безкровна війна!
Гумовим свідком твоєї любові
На шиї накинута страти петля!
Обоюму дострілюю, жалю не чую...
Солдатом, що зникнув без вісті,
Наше минуле з тобою маркую –
«Вантажем за номером двісті»!

Мозком хочу збагнути безодню...
 В «позі мислителя» засіб заклад...
 Я аплодую творінням шизоїдів,
 Блаженного «єго» – істинний знак!
 Маятник часу вперто старасться
 Коливати ілюзію зору криву,
 Як сукня вінчальна самотньо колихається
 На вбитому долею в стіну цвяху...
 Не вірю ні слову, ні ранам, ні болю,
 Й у світ цей не вірю, де ніч без кінця...
 Принеси! Принеси мені ранок в подолі,
 Як приносять у серці віру в Творця!

Липень, 2015

ЖУРБА

Борозниться стернею, блимно чорніє обрій...
 Віддзеркалює в ньому ріллі площина,
 Наче виворіт єства, всіма швами назовні –
 Без знеболення їх, по-живому –
 Підшиває насущна журба.
 Журавлиним, охриплим, опечаленим гомоном,
 Поріділими зграями – хмари тужно співають,
 Мов у небо з досади – холостими патронами,
 Мов скорботою в небо стріляють.
 Передчуття чорним псом скулить наодинці,
 Наче ляпас навідліг – жалом кропиви,
 Наче чорнії сльози з очей піхотинця,
 Наче посмішка ТОЇ – за три дні до ВДОВИ.
 Спомин пасмами смутку вершать обряди,
 Залишаючи в пам'яті щему рубець.
 Вітер свище, немов зголоднілі снаряди
 За теплом і притулком гарячих сердець.
 Чорний хліб на гранованім повнім стакані...
 Туга прісно ковтається, гірко від слів...
 Сум бринить, наче кобза в живому органі,
 Як відлуння провалля в глибокому слові –

«АМІНЬ».

17.11.2016

ЕГО

Скрижанілі звуки,
 глухонімі слова,
 очі спітнілі від туги...
 Мов мара, навпомацки,
 в шкарлупинні дня,
 вихід шукаєш із СЕБЕ назовні...
 Голос забитий буденним рутинням,
 пам'ять розпліскує перед чолом –
 останній день повновідлуння
 лихоманного стогону за вікном...
 Патли осушуєш подихом вітру,
 донором по групі й резусу смутку,
 годуєш пергаменти відбитками сліду –
 СЕБЕ в ТОМУ, що був СПОЧАТКУ,
 з ПОЧАТКУ – СПОЧАТИЙ,

без тіні – БЕЗТІННИЙ...
 Що так зголодніло –
 захлептував ночі сире молоко,
 що переходило швидко і стрімко
 у світанкові роси, раптово, раптово,
 як переходить безмежне ЧИСЛО
 в якісний зміст теплого СЛОВА...
 САМ відчуваєш із СЕБЕ тепло?
 В панцир мушлі закутий,
 як Рим відчуває в собі Вавилон,
 ніколи в ньому не бувши...
 Плямами Роршаха, шепотом мантр
 обрій в очей просить причетності
 крізь мушлі вапняк
 крізь безмір нашарування фарб
 випромінює: ЯК? ЯК? ЯК?
 Дотичним стати до НЕРУКОТВОРНОСТІ...
 Коли списи незримих легіонів
 ламав щитом своєї неприкритості,
 навшпиньки простодушно переходив
 міновану межу між страхом і пристрасстю...
 Коли розплавлявся від магми Землі ядра,
 застигав у вічно мерзлому холоді льоду,
 на мільярд років нижче рівня свого крила
 і на п'ять – нижче рівня свого польоту...
 Скалками битих дзеркал і рим
 хронологічно грануєш безсоння,
 вітер здіймаєш лезами небезпечних бритв,
 по яких сам ходиш словами – босоніж...
 Це набагато більше, НІЖ
 кохати і бути коханим,
 сухим із води виходити...
 і набагато менше, НІЖ
 в лице безодні жбурнути пальчатку,
 зворотно зарухати стрілки...
 Ти знаєш з СОБОЮ все до СПОЧАТКУ,
 тому не запитуй ніколи: «СКІЛЬКИ?»
 Відповідь – вроджено-глухоніма –
 в погляді на небо, у спільному –
 ТВОЇМ із СОБОЮ, без свідків...
 Де контур сузір'їв годує дитя
 лівою груддю, в образі жінки,
 потому – зворушливо, зримо і сміло
 ЗЖИВЛЮЄ ВАШУ останню НАДІЮ!..

17.11.2016

БРАТ

*Братові Андрію Кібцеві
 й місту Харкову
 присвячую з любов'ю...*

Не бісом і не апостолом –
 Рвусь паперовим лакмусом
 До тебе, мій друже, за розумом,
 До тебе, мій брате, за статусом.

Кличе епохи повітря,
Мов православним постом,
Шкуринкою чорного хліба,
Натертою часником.

У Харків до тебе лину.
Він дуже змінився, я чув.
Я сіль з тих часів «заникав»,
Коли Крим ще нашим був.

До тебе лечу з Тибету,
Усім перешкодам супроти.
Будинки ментів і поетів
Колись тут були навпроти.

Де ми сірники зачіркували
Об парапет Сумської...
Там кльошем своїм амбіційно
Вірші скресав Маяковський.

Ноктюрни він грав на флейті
Із водопровідних труб,
Його «Послушайте», «Нате»
Лились, розмиваючи ґрунт!

Я кеди привіз із Китаю,
Кажуть, що знов вони в моді.
Колись ти носив їх, я знаю,
По харківській непогоді.

Впізнай мене, брате, на розі.
Брешуть, що я дуже виріс.
Я в черзі стою ще досі
За джинсами з Індії – «Мілтонз».

Впізнай нас з тобою, братику,
Де в «тріньку» ми шпилили, в «джокер»,
Нехлюї, поети, романтики
Із харківських підворотень.

Де бігли ми псами лягавими
На гонги склотарного звуку,
Із пазух пляшки вивалювали –
Сімнадцять копійок за штуку.

Де ми обжирались, мов свині,
Ванільним донбаським зефіром,
Де дід нам намілював шиї,
Мов чоботи гуталіном.

Де ми, три копійки за нитку,
Крем-соду вудили в жмені,
Коли піонерські краватки
Жмакалися в наших кишнях.

Відчуй нас з тобою, братику,
На Павлівці (вже не існує),
Де пиво текло з автоматів,
Де так сперечалися люди...

Де ми ставали дорослими,
Де з пивом – ковток свободи.
Ми всі – дисиденти за розумом,
В душі ми усі – патріоти!

Де димом міцним цигарковим,
Портвейном червоним озброєна,
Ніч творчо крутилась над Харковом
Вініловим диском «Пінк Флойда».

Де ми «самвидав» пізнавали –
Була то не «білка», а диво,
На швабрі літала над нами
Булгаковська Маргарита...

Де погляди кадебешні –
Кайдани на наші протести...
Захарканий цвинтар історії,
Царство йому небесне!!!

Ми зможем лягти під танки
Піжонами холодногірськими,
Я Гамлетом був із Харкова
З акцентом своїм Українським.

Хмарки пливуть на світанку
На захід, мов наші роки,
«Запулені» із рогатки
Скобою в скулу Європи...

Домініканську сигару
Ти щедро окроплюєш ромом,
Почуй, як колись на світанку
Будили «Авось» і «Юнона»!

Ми вмiли з тобою, мій брате,
Завжди один одного чути,
Я ромом твоєї сигари
Не дам про себе забути.

В своїх почуттях – непідсудний,
Свідчу одну лиш правду:
Ти – рідний! Хоч і двоюрідний,
Бо Харків – наш спільний батько!
Бо Харків – наш спільний батько!
Бо Харків – наш спільний батько!

4.06.2016

П'ЄРО РОЗСТРІЛЯНИЙ

Світлій пам'яті Михайля Семенка

«Відродження страчене» – вже назавжди,
Ти з ними знайшов свій притулок.
Ти плюнув – новітній – в минулі зірки
Димом поезій своїх самокруток.
Рампи вогні різнобарвно направлені.
Падає складками в ноги велюр.
Ти сукню вечірню зірвав з орфографії
І спокусив її на «футур».

Ти стіну канонів трощив відчайдушно,
 Куражно кумири в багатті горіли.
 Незрячим поетам «ланів кукурудзи»
 Золою багаття освячував спини.
 Ти рвався на схід, у туманний міраж,
 «Морзянки» поет, поет «скейтінг рінгу»,
 Патлатий, розхристаний епатаж,
 Закоханий тоскно в свою Коломбину...
 Як «крапка-тире», «тире і три крапки»,
 Твій телеграф – передача алжурів...
 Як поряд в очах туманіє Аляска,
 І Чарлі махає тобі капелюхом...
 По хвилях пробігтися стрімко й сміливо
 В той світ, де на площі співає Піаф,
 По компасу – стрілкою вліво...
 Магнітить на захід багрянний світанок.
 Назад від Аляски протоптуєш слід
 В трагічний театр трибунальних шкірянок
 І хромових судних чобіт.
 І прямо з партеру ти рвешся творити,
 В оманну щілину, проміж куліс...
 Ти думав – то двері на сцену Вітчизни,
 То двері – в невихід «на біс»...
 Витягує час хірургічним пінцетом
 Кулі з твоєї останньої осені.
 Розстріляний зниклими аплодисментами,
 Смертельнішими за наганові постріли.
 Над мертвопетляючим простором –
 П'єро із Голгофи Вітчизни –
 Злітай богемним апострофом
 Над «зсученим» реалізмом!
 В лапки заховайтесь, поети «Бістро»,
 Кістками тремтіть, руйносивіти!
 Повернуться страчені вами П'єро,
 І підуть за ними діти!..

Жовтень, 2016

СМУТОК

*Андрію Костинському
присвячую*

Смутком б'юсь об лід,
 Бачу з задзеркала,
 Як насущний хліб
 Трута прогинає.
 Різнобарвний світ,
 Журно чорно-білий,
 Мов любов без слів,
 Мов душа без віри.
 Всім словам і снам
 Недовіра повна.
 Як прийшла біда,
 Де було, те слово?!
 Смуток в очах знаю,
 Не пізнав любові.
 Від дверей до раю

Відпада підкова.
 Дам любові жертву –
 Вибачення в спину,
 Що не встиг померти
 На її колінах.
 Ворогам всім наскрізь
 Подивлюся в очі.
 Від пролитих сліз
 Захлинулися ночі.
 Від пролитих сліз
 Заржавіли кулі,
 Не стріляйте вслід:
 Я простив вас, любі.
 Лицемірства гріх
 І лукавство з вами.
 Ваш забув поріг –
 Я самітний, мамо.
 І попри дощі
 Засиха тополя,
 Де сичем вночі
 Квилить люта доля.
 За причетність мзду
 Поверну всім сповна,
 Та душі замка
 Вам не зраджу коду.
 Я втечу туди
 (Може, і сьогодні),
 Де стакан води
 Подає безодня.

30.10.2016

АВТОГРАФ

*Дорогим друзям
Саши і Лії Кузьменкам
присвячую з любов'ю...*

Мов із тубуса білий екран,
 Зморшкувато натягнуто обрій,
 Наче кобзи отерпла струна,
 Розтривожений схлипує спокій...
 Буденність, наче тривалий стоп-кадр:
 Де в подолі колодязя – зорі,
 Мов погребле насущне життя –
 Не почавшись уже похоронене...
 В мутній вірі на зцілення ран
 На запах підіймають ту воду,
 Мов бридкі поминальні сто грам
 За живих ще на полі бою...
 А пророки все лапті плетуть,
 У яких треба йти за ними...
 Всі шляхи переорані тут,
 А довіра стріляє у спину...
 Тут не косять траву по росі,
 Тут роса випадає сльозами,
 Тут одарені коси – ОТІЙ,
 Що за спиною їх ховає...

Тут «не вбий» – вже без «не», тут у чорному – біле,
 Тут команди любові: «Броньбійним стріляй!»
 Тут пророки давно – головні дезертири,
 Тут і Бог сам собі – Прометей...
 Тут здавна вже розпряжені коні,
 Тут небесні герої в землі,
 Тут пройтись по росі – мов пройтися

по мінному полю,

Тут по шпалах тікають від нас журавлі...

Тут розгнуданість знищує гнізда,

Тут біжать очманілі птахи,

Тут тріщать на плечах коромисла

В прочуванні приходу біди.

І розірваним нею намистом

Сльози зсолюють шлях у нікуди...

Тут вокзали – притулки,

А базар – розрахунки,

Тут земля на продажу – в ціні...

Абрис тої землі, що стара вишиванка,

Уціліла в комоді віків...

І бредемо ми часом розрізнено –

Безпритульні і вічні біженці –

По своїй же землі спалюженій,

Наче в черзі стоїмо – до вічності...

І прозріло на самотині

Бачиш ціль, до безтями просту:

В порятунку чийогось дитинства,

Замість втраченого свого...

Як же боляче страхом тисне

Запитання просте й відверте:

«Я любив тебе, мамо Вітчизно,

Чи ж любила і ти взаємно?»

Не відчувши взаємності, Ні,

Не шукаю ні в кому я винних.

Краще йти безпритульним по дну,

Аніж вірити в біг по хвилях...

Наш АВТОГРАФ – присутність у НІЙ

(Мов зворотний квиток із Едему),

В незалежній у глині – землі

І в залежній її чорноземі...

4.12.2016

МОЯ АТЛАНТИДА

Терпляче, у самовладанні, ніс покірливо хрест,
 Розтинаючи марносластво і вгамовуючи гординю.
 Осаженіло зривався в тривимірний простір,

наче з цепу пес,

В пошуках незниклого сліду в мені Атлантиди.

В одвічне чекання закутий, наче жебрак,

Тряс кайданами, благаючи з нею зустрічі.

Свій ув'язнений погляд перетворював на наждак,

Іскристо сталь горизонтів заточуючи...

До нестями охлявши, шукав загублений слід,
 Підживлював віру, заковтуючи Платонові спомини,
 Кожний новий обрій в очах стаканів,
 Косими ребрами розбризкуючи хаотичні
 промені...

Роз'їдав віковою іржею гострих цвяхів метал,

Сорокаріччя в пустелі справляв, розливаючи

незнайдену воду,

Знавісніло збивав товсту кригу із рейок і шпал

Ломами і кайлами, прочуваючи зустріч з тобою...

Продирався рішуче крізь хащі чагарників –

По оманливих стежках онімілих пророків.

Стрімко пірнав, захлинаючись сіллю,

у прогалини материків –

В океани, від мантиї і ядра перебуваючи

за декілька кроків.

Осиротілим викиднем від приливу на міліні

Проклинав тиранів, імперії, вождів і цезарів,

Повзаючи навкарачки по гранітно-базальтовій

ціліні,

Жадав отримати лиш своє, споконвічне –

Кесарева...

В Тиру тобі відправляв послання у пляшці,

Смолоскипами мітив для тебе посадочні смуги,

Перекреслюючи всі лінії, усі знаки в пустелі Наска,

Своїми тінями, увірувавши, що приліт твій буде...

Позводив мости, що давно за спиною згоріли.

В пірамідах прадавніх, відчувши твоє відлуння,

Як відчував межу між ДНОМ і БЕЗДОННЯМ...

Впускав у свої очі світло прозріння,

В цитоплазму клітин свого тіла і мозку.

Ненароком відчув, що під серцем ношу

нашу спільну дитину

Ще з часів пірамід і пустелі Наска...

Тріснула колба часу, без руху відсирів кварц...

Лущитья з грішних віків рясна позолота...

Ми, самотні удвох, благаємо тебе повернутись

до нас –

Сторопілих нащадків твого крила у польоті...

Розплекай свої крила по кволому тілі,

Із полону чекання – звільни,

Обійми нас обох перламутром своєї тіні,

Під шафрановим абажуром неба і зір бахроми.

Стиглим яблуком манить зоря

У сузір'ї німім Оріона.

Може, там наша спільна земля,

Може, звідти ми саме родом...

Всі послання твої збереглися під лапою

Сфінкса. В них – до тебе накреслений шлях,

Де відправлення йде із незвичної точки зору

І в незвичній для руху системі координат.

27.12.2016